

Vitez Soteščan je pri Tomiću le statist, pri Jurčiču pa še dosti dobro igra vlogo intriganta; paralelna oseba Soteščanova je v hrvaški žaloigri vitez Erazem; seveda ni intrigant, ampak le na tihem občuduje Veroniko in jo morda tudi ljubi, dasi tega nikjer ne pove. Če vidimo to tiho, vdano, moško Erazmovo spoštovanje, se nam Jurčičev Janko resnično zazdi smešen, navadna petošolska figura: kakor zdihujoča tridesetletna samica spremlja Veroniko, ki ga odbija kot dolgočasnega pusteža. — Krasno je pri Tomiću označena kraljica Barbara; vzletel je kar iz srede sedanjega materialistovskega življenja: pohlepna dama je to, ki ne misli na drugega, nego na uživanje in vesele zabave. Toda ko dobimo v nje družbi škofa Alben, bi Tomiću najraje zaklicali: Kaj pa je tega treba biló? Alben je tendenciozna oseba, in to je edino, kar na tej žaloigri grajamo... Kraljica Barbara nori za mladim laškim plemičem Contarinijem; Alben jo svari in jo opominja, naj pazi na svoje dostojanstvo; v barvah, ki se škofu ne spodobijo, popisuje lepoto Contarinijevo, in pripomni:

„Toda treba vendar,  
da strogo paziš in da se zavedaš  
časti kraljevske, ker motré te vedno  
oči podložnikov... zato, prikrivaj  
prevročó strast srca... ravnaj se skrbno  
po onem: si non caste, tamen caute“...

G. Tomić, tako ne govori katoliški škof! — Splošno pa je žaloigra vredna vse pohvale. Ker imamo tudi Slovenci svojo „Veroniko“, bi bilo vrlo zanimivo, da bi Tomičevo v slovenskem prevodu kdaj igrali tudi pri nas. Vsaj toliko je gotovo vredna, kakor bedaste francoske burke, ki so pri nas na repertoarju...

Vl. K.

Dr. K. Štrekelj: **Köse, Käser, Kosch.** (Zeitschr. für deutsche Wortforschung V. Bd. 4. H.; herausgegeben von Friedrich Kluge. Verlag K. J. Trübner, Straßburg.) Značilno je, da nemški etimologi tuje besede v nemščini, katerih etimologija jim je nejasna in temna, izvajajo iz različnih jezikov in stikajo po vseh kotih, le k Slovanom, ki so jim najbližji, jih ne grejo iskat. Tako je tudi Val. Hintner v IV. l. str. 320. omenjenega lista izkušal dokazati, da je beseda „Köse“ = Harfe, Gestell zum Trocknen der Feldfrüchte, genuinna nemška tvorba iz „käse“ (strn. kâsi, lat. caseus). G. profesor Štrekelj pa je s to razpravo dokazal, da izvira beseda iz slov. „koza“, ki pomeni v slov. tudi ‚die einfache, dachlose Garbenharfe‘, torej isto kakor tir. köse, köise! (gl. Plet.-Wolfov slov.-nemški slovar str. 449!) Beseda „Der oder die Käser“ (Käser) = Almhütte pa je izposojena iz laščine, kjer se v narečju nahaja casèra. Anton Überfelder navaja v „Kärnterisches Idiotikon“ 158 tudi besedo ‚kosch‘ za ‚Harfe‘, in Unger-Khull (Steirischer Sprachschatz str. 405) jo navaja za „Ort zum trocken von Mais“. Gospod pisatelj ni mogel zaslediti besede v teh pomenih v slovanskih narečjih. Beseda v nem. pa dokazuje, da so jo morali nekdanje v tem pomenu tudi Slovenci rabiti. Vuk Karadžić ima namreč za „koš“ tudi pomen: ‚Art Scheuer von Flechtwerk für Kukuruz‘. Ne moremo torej misliti, da je preskočila beseda Slovence in je prišla direktno od Srbohrvatov k Nemcem. Od gospoda pisatelja, ki je spisal znamenito delo „Zur slavischen Lehnwörterkunde“, katero je izdala dunajska akademija, smemo pričakovati še veliko na tem polju. Razprava bo zanimala vsakoga, ki se bavi z narodopisjem.

— k.

